

§ 87

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Silja Borgarsdóttir Sandelin toivomusponnosta selvittää mahdolli- suutta vahvistaa myös ruotsinkielisten nuorten kiinnostusta tehdä aloitteita

HEL 2022-013029 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että toivomusponnossa esiin nostettu asia kaupungin mahdollisuudesta vahvistaa ruotsinkielisten nuorten kiinnostusta tehdä aloitteita, on tärkeää ottaa huomioon aloitejärjestelmää kehitettäessä. Nuoret on myös otettava mukaan aloitejärjestelmästä viestimisen ja markkinoinnin suunnitteluun. Lisäksi on hyödynnettävä kaupunkitasoista lasten ja nuorten osallisuuden ohjausryhmää säännöllisen seurannan ja käytännön ratkaisujen etsimisessä.

Nuorten aloitteella tarkoitetaan helsinkiläisten 13–17-vuotiaiden tekemiä aloitteita kaupungin toimintaan kuuluvissa asioissa. Nuorten aloiteoikeuden tavoitteena on kannustaa nuorten osallistumista yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. Samalla aloitteet tuovat kaupungin eri toimialoille tietoa nuorten toiveista ja tavoitteista. Nuorten aloitteiden käsittely poikkeaa hieman muiden kuntalaisaloitteiden käsittelystä Helsingissä, sillä nuorten aloiteprosessissa huomioidaan 13–17-vuotiaiden erityistarpeet sekä demokratiakasvatuksen mahdollisuudet. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan nuorisosaasto seuraa nuorten vaikuttamisjärjestelmän ja nuorten aloiteoikeuden toteutumista kaupungissa (hallintosäännön 2 luvun 17 §:n 1 momentti).

Nuorten aloitteen voi tehdä Nuorten Helsinki -sivustolla sijaitsevan aloite-lomakkeen kautta tai aloitteen voi tehdä sähköpostitse tai kirjallisesti toimittamalla sen kaupungin kirjaamoon. NuortenHelsinki -sivusto ja aloitelomake on julkaistu sekä suomeksi, ruotsiksi että englanniksi. Nuorten aloitelomakkeessa kysytään aloitteentekijän nimi, ikä ja yhteystiedot. Lomakkeella ei kysytä nuoren äidinkieltä, jonka perusteella voitaisiin todeta nuoren kielitausta. Pormestari tai apulaispormestari on vastannut aloitteeseen, sillä kielellä millä aloite on jätetty.

Nuorten aloitejärjestelmä on osa laajempaa Helsingin nuorten vaikuttamisen kokonaisuutta. Helsingissä nuoret voivat osallistua ja vaikuttaa monin eri tavoin. Helsingissä käytössä olevia, nuorille suunnattuja vaikuttamisen kanavia ja toimintamuotoja on koottu kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan yhdessä tuotta-

maan esitteeseen sekä Nuorten Helsinki -nettisivuille <https://nuorten.hel.fi/osallistu-ja-vaikuta/miten-voit-vaikuttaa/>. Esite ja NuortenHelsinki -nettisivut ovat saatavilla suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Esite tarjoaa nuorten kanssa työskenteleville selkeän koosteen siitä, mitä vaikuttamisen mahdollisuuksia nuorilla kaupungissa on. Esitettä on jaettu kattavasti nuorisotaloilla, oppilas- ja opiskelijakuntapäivillä, koulujen ja oppilaitosten ohjaaville opettajille, Helsinki oppii -sivuilla ja muissa kaupungin materiaaleissa. Lisäksi kuluvalle strategia-kaudella 2021–2025 Helsingissä kokeillaan kahdesti vuodessa järjestettäviä avoimia apulaispormestarien toimialailtoja, joissa nuoret voivat tuoda esiin heille tärkeitä asioita suoraan kaupungin ja toimialan johdolle.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan nuorisopalveluiden ruotsinkielinen nuorisotyöyksikkö tukee ja edistää ruotsinkielisten nuorten vaikuttamistoimintaa nuorisopalveluiden nuorisotyön perussuunnitelman (NUPS 2020) mukaisesti. Yksikkö tekee tiivistä yhteistyötä ruotsinkielisten koulujen kanssa. Vuonna 2022 Nuorten budjettiin vastasi 650 ruotsinkielistä nuorta. Nuorten budjetissa nuoret ideoivat, äänestävät ja neuvottelevat vuosittain siitä millaista toimintaa ja palveluja nuorille tarvitaan, ja miten nuorisopalveluiden budjettia käytetään. Nuorten ideoiden pohjalta järjestettiin nuorten budjetin työpajoja ja neuvottelutilaisuuksia nuorille. Nuorten budjetin ulkopuolelle jääneitä kaupunkia koskevia ideoita ja ehdotuksia kannustettiin edistämään nuorten aloitejärjestelmän kautta. Ruotsinkielisessä nuorisotyöyksikössä kiinnitetään kuluvana vuonna entistä enemmän erityistä huomiota nuorten aloitejärjestelmästä viestimiseen.

Nuorten aloitejärjestelmän kehittäminen ja kaupunkitasoinen johtaminen

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta tunnistaa aloitejärjestelmään kohdistuvat haasteet. Nuorisoneuvosto on esittämissään lausunnoissa tuonut esiin sen, ettei nuoret tunne riittävän hyvin aloitejärjestelmää eikä siitä viestitä heille riittävästi osana opetusta tai markkinoinnin keinoin. Aloitejärjestelmään on kohdistunut kehittämispaineita myös päättäjiltä ja viranhaltijoilta. Nuorten vaikuttamismahdollisuuksien toteutumista on arvioitu tarkastuslautakunnan vuoden 2020 arviointikertomuksessa, jossa annettiin toimenpidesuosituksia koskien nuorten aloitejärjestelmää ja sen kehittämistä. Tarkastuslautakunnan toimenpidesuosituksen mukaisesti kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee edelleen tiivistää yhteistyötään nuorten vaikuttamismahdollisuuksien tuomisessa konkreettiseksi osaksi koulujen ja oppilaitosten toimintaa ja opetusta.

Kulttuuri- ja vapaa-ajanlautakunta päätti 31.01.2023, § 10 hyväksyä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan osallisuussuunnitelman vuosille

2021–2025. Nuorisopalvelukokonaisuuden yhdeksi kärkihankkeeksi on nimetty nuorten aloitejärjestelmän uudistuksen toimeenpano. Kaupunkistrategiassa (2021–2025) linjataan, että Helsinki edistää viestinnän ja osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien monikanavaisuutta, monimuotoisuutta ja monikielisyyttä huomioiden myös asuinalueiden väliset erot.

Kansliapäällikkö asetti 2.3.2022, 58 § Nuorten aloiteprosessin uudistaminen -työryhmän toimikaudeksi 14.3.–31.10.2022. Työryhmän esitys uudesta aloiteprosessista tuodaan kaupunginhallituksen käsittelyyn kesän 2023 aikana. Työryhmä esittää nuorten aloitejärjestelmän kaupunkitasoisen johtamisen rakenteeksi lasten ja nuorten ohjausryhmää, johon nuorten aloitejärjestelmän säännöllinen seuranta ja kehittäminen on mahdollista kytkeä. Nuorten aloitejärjestelmän kaupunkitasoisessa kehittämisessä on tarkoituksenmukaista hyödyntää jo asetettua lasten ja nuorten osallisuuden ohjausryhmää sisällyttämällä kehittäminen sen tehtäviin. Lisäksi työryhmä tulee esittämään, että kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan nuorisopalvelut ja kasvatuksen ja koulutuksen toimiala vastaavat nuorten aloitteiden nuorisotyöllisestä tuesta sekä demokraatiakasvatuksesta. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan nuorisosaostolle on jo aiemmin delegoitu nuorten vaikuttamisjärjestelmän ja nuorten aloiteoikeuden toteutumisen seuraaminen.

Kuluvana keväänä Nuorten.hel.fi -sivustolle on rakennettu uusi osio nuorten aloitteille. Nuorten aloitteita tukevia toiminnallisuuksia ja verkkonäkymää on uudistettu muun muassa eri kieliversioiden saavutettavuutta yhdenmukaistamalla. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan viestintä- ja markkinointipalvelut tekevät kuluvan vuoden aikana markkinointikampanjan uudistetusta nuorten aloitesivustosta. Aloitejärjestelmän markkinoinnista ja nuorten aloitemahdollisuuden viestinnästä tehdään erillinen suunnitelma ja kampanja toteutetaan, kun työryhmän tekemä ehdotus uudistetusta aloitteiden käsittelyn ja niihin vastaamisen prosessista on hyväksytty kaupunginhallituksessa.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla viestintää ja markkinointia tehdään pääsääntöisesti kolmella kielellä, suomi-ruotsi-englanti (pl. sisäinen viestintä ja päätöksentekoviestintä). Viestintä- ja markkinointikanavat valitaan kohderyhmän mukaan. Esimerkiksi ruotsinkielistä viestintää tehdään HBL:n avulla, jos kohderyhmänä on ruotsia äidinkielenään puhuvat aikuiset. Kun kyseessä on lapset ja nuoret, toimiala tekee tiiviisti yhteistyötä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan viestinnän kanssa, millä tavoin saadaan muun muassa Wilma-viesteihin ja -tiedotteisiin tietoa ruotsiksi ruotsia puhuville lapsille ja nuorille. Ruotsinkielisissä kouluissa ja oppilaitoksissa esimerkiksi ilmoitustaulujen julisteet ja koulun infonäyttöjen infosisältö ja mainokset ovat ruotsiksi. Kouluissa näkyvän viestinnän lisäksi toteutetaan ruotsiksi viestintää sekä vaikuttamiseen ja

osallistumiseen innostamista esimerkiksi ruotsinkielisessä nuorisotyössä. Sosiaalisessa mediassa tehdään myös ruotsiksi somepäivityksiä ja kohdennetaan ruotsia puhuville nuorille sisältöä.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan vastuulla olevat verkkosivut, kuten Nuorten Helsinki -sivusto, tehdään vähintään kolmella kielellä (suomi, ruotsi, englanti). Kieliversioiden verkkosivujen tavoitteena on olla tasa-laatuista, eli että sisältö on yhtä kattavasti ja hyvin ilmaistu niin suomeksi, ruotsiksi kuin englanniksi. Tarpeen mukaan kulttuurin ja vapaa-ajan viestintä- ja markkinointipalvelut toteuttavat viestintää myös muilla kielillä, josta hyvänä esimerkkinä on Kulttuurin kummilapset, jonka viestintää tehdään jopa seitsemällä kielellä.

Nuorten aloitejärjestelmä on osa laajempaa nuorten osallisuuden ja vaikuttamisen kokonaisuutta

Helsingin kaupunginhallitus on tehnyt nuorten vaikuttamismahdollisuuksia vahvistavia linjauksia päättämällä Unicefin Lapsiystävällinen kunta -malliin hakemisesta (19.10.2021) sekä hyväksymällä lasten ja nuorten vaikuttamisjärjestelmän ja osallisuuden edistämisen tavoitteet, mittarit ja johtamisrakenteen (7.2.2022, 6 §). Molemmat päätökset velvoittavat kaupungin toimialat työskentelemään nuorten kanssa entistä tiiviimmässä yhteistyössä paremman Helsingin rakentamiseksi.

Lasten ja nuorten osallisuuden ohjausryhmän tehtävänä edistää kaupunkitasoisesti lasten ja nuorten osallisuuden vahvistamista ja vaikuttamistoiminnan yhteensovittamista ja kehittämistä. Ohjausryhmän tehtävänä on laatia lasten ja nuorten osallisuuden edistämiseen ja vaikuttamisjärjestelmän toimeenpanoon konkreettiset toimenpiteet. Toimenpiteet käsitellään kaupunkitasoisissa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjausrakenteessa (HYTE) sekä kaupungin osallisuusmallin ohjausrakenteissa ja toimielimissä. Ohjausryhmä huolehtii, että osallistumisen ja vaikuttamisen toimintatapoja ja kanavia kehitetään kaupunkiyhteisesti ja kehittämisessä ja arvioinnissa kuullaan lapsia ja nuoria.

Kaupunkitasoisilla, yhteisillä tavoitteilla varmistetaan, että lasten ja nuorten osallisuutta edistetään systemaattisesti ja kaupunkitasoisesti. Helsinki on sitoutunut tekemään töitä sen eteen, että jokainen lapsi ja nuori kokee osallisuutta ja uskoo mahdollisuuksiinsa vaikuttaa ja että lasten ja nuorten ääni kuuluu monipuolisesti kaupungissa. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että kaikilla kaupungin toimialoilla yhteistyössä lasten ja nuorten kanssa kehitetään ja monipuolistetaan tapoja kuulla ja osallistaa lapsia ja nuoria.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää tärkeänä, että tiedonkulku eri toimialojen välillä on jouhevaa ja nuoret tavoitettavaa. Vaikka erilaisia kanavia on onnistuttu kehittämään, on kaupunkitasoisena tavoitteena

vahvistaa tiedonkulkua niin nuorten kuin kaupunkiorganisaation keskuudessakin. Kaupungin tulee määrätietoisesti etsiä kanavia, jotka parhaiten tavoittavat nuoret ja henkilökunnan sekä varmistaa, että kaupungissa on jaettu ymmärrys siitä, miten nuoret ja opettajat voidaan tavoittaa parhaiten.

Esittelijä

nuorisoasiainjohtaja
Mikko Vatka

Lisätiedot

Heli Kinnula, suunnittelija, puhelin: 310 89144
heli.kinnula(a)hel.fi

Liitteet

1 Borgasdottir Sandelin Silja, toivomusponsi, Kvsto 2.11.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta lausuntoa 30.6.2023 mennessä kaupunginhallitukselle Silja Borgasdóttir Sandelin toivomusponnosta selvittää mahdollisuutta vahvistaa myös ruotsinkielisten nuorten kiinnostusta tehdä aloitteita.

Toivomusponsi on kokonaisuudessaan liitteenä.

Lausuntoa on pyydetty myös kasvatus- ja koulutuslautakunnan ruotsinkieliseltä jaostolta.

Esittelijä

nuorisoasiainjohtaja
Mikko Vatka

Lisätiedot

Heli Kinnula, suunnittelija, puhelin: 310 89144
heli.kinnula(a)hel.fi

Liitteet

1 Borgasdottir Sandelin Silja, toivomusponsi, Kvsto 2.11.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Svenska sektionen vid nämnden för fostran och utbildning 09.05.2023 § 12

Svenska sektionen vid nämnden för fostran och utbildning 14.02.2023 § 3